

2/26.7/3071

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՄ՝
ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ
ՆԱԽԱՐԱՐ
Ռ. ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ
ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ 0052 21

Ձեռնարկողը՝

«Եղվարդշին» ԲԲԸ
ք. Երևան Հր. Քոչարի 14

Գործունեությունը՝

Եղվարդի ավազակույճային խառնուրդի երևակման
տարածքում օգտակար հանածոների 2020-2021թ.թ.
կատարվելիք երկրաբանական ուսումնասիրության շրջակա
միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտ
Կոտայքի մարզ

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի
տնօրենի պաշտոնակատար՝

Գ. Գևորգյան

Առդիր եզրակացությունը՝ 5 թերթ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ
ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

թիվ ԲՓ 0052 21

< 15 > 03 2021թ.

Կոտայքի մարզի Եղվարդի ավազակոպճային խառնուրդի երևակման տարածքում
օգտակար հանածոների 2020-2021թ.թ. կատարվելիք երկրաբանական
ուսումնասիրության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման
հայտ

Ձեռնարկող՝

«Եղվարդչին» ՍՊԸ

Ներկայացված նյութեր՝

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
նախնական գնահատման հայտ
/Գ կատեգորիա/

Գտնվելու վայրը՝

Կոտայքի մարզ, Եղվարդ համայնք

Ներածական մաս. Երկրաբանական ուսումնասիրության նպատակով հայցվող տարածքը գտնվում է Կոտայքի մարզի Եղվարդ քաղաքային բնակավայրի վարչական տարածքում: Ուսումնասիրվող տարածքը Եղվարդ քաղաքից գտնվում է մոտ 3.0կմ հեռավորության վրա, Արզնի-Շամիրամի ջրանցքից 240մ հարավ: Տեղամասի կենտրոնի աշխարհագրական կոորդինատներն են ըստ Գրինվիչի՝ հյուսիսային լայնության $-40^{\circ}19'30''$, արևելյան երկայնության $-44^{\circ}26'30''$: Տեղամասի տարածքը տեղադրված է 1310-ից մինչև 1330մ բացարձակ բարձրությունների վրա: Այն զբաղեցնում է շուրջ 4.04հա մակերես:

Երկրաբանական ուսումնասիրության նպատակով հայցվող տարածքը ըստ համայնքի կադաստրային քարտեզի ներկայացված է գյուղատնտեսական նշանակության այլ հողերով և անջրդի վարելահողերով:

Նախատեսվող գործունեությունը, համաձայն «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի 14-րդ հոդվածի 6-րդ մասի 2-րդ կետի ա. ենթակետի, հանդիսանում է Գ կատեգորիայի գործունեության տեսակ:

Նկարագրական մաս. Երևակման ավազակոպճային խառնուրդը նախատեսվում է ուսումնասիրել որպես հումք շինարարական խճի և ավազի, ինչպես նաև ճանապարհաշինարարական պաստառահումքի արտադրության համար: Երևակման օգտակար հանածոն իր որակական հատկություններով պետք է բավարարի ՀԱՏԻՈՒՄ

8267-95 «Խիճ և կոպիճ խիտ լեռնային ապարներից շինարարական աշխատանքների համար» և ՀՍ ՄՈՍՏ 8736- 2014 «Ավագ շինարարական աշխատանքների համար» տեխնիկական պահանջներին համապատասխան վերջնաարտադրանքների ստացումը:

Ուսումնասիրվող երևակման ծայրակետային կոորդինատներն են՝ ARM WGS-84 կոորդինային համակարգով.

1. Y =8452714	X =4465681
2. Y =8452492	X =4465508
3. Y = 8452407	X =4465664
4. Y =8452594	X =4465777

Երկրաբանահետախուզական աշխատանքները նախատեսվում է իրականացնել երկրաբանահանույթային, հորատանցքերի հորատման և նմուշարկման աշխատանքների համալիրով՝ հաշվի առնելով նաև արհեստական մերկացումները (նախկինում անցած բացահանքերի ճակատային մակերեսները): Ըստ երկրաբանական կառուցվածքի բարդության, Եղվարդի ավազակոպճային խառնուրդի երևակումը համապատասխանում է 1-2 խմբին և արդյունաբերական կարգով պաշարների եզրագծման համար, հետախուզական ցանցի խտությունն ընտրված է C1 կարգով: Ընդ որում, հաշվի առնելով երևակման պարզ երկրաբանական կառուցվածքը, օգտակար հանածոյի մարմնի մորֆոլոգիական ձևը և չափսերը, հետախուզական աշխատանքները նախատեսվում է իրականացնել 8.0-23.0մ խորության 9 հարատանցքերի միջոցով՝ հաշվի առնելով նաև նախկինում անցած ամբողջ բացահանքի ճակատային մասի մերկացումը: Հորատման ընդհանուր ծավալը կազմում է 134.0գծ.մ:

Հորատման աշխատանքները կիրականացվեն սյունակային հորատման՝ ուղղաձիգ հորատանցքերի հորատման միջոցով: Հորատումը կկատարվի կարծր համաձուլվածքային թագիկներով՝ 132 -112մ տրամագծով: Հորատահանուկի նվազագույն ելքը՝ 80%: Հորատվող ապարները համապատասխանում են հետևյալ կարգերին:

- Ժամանակակից դեյլովիալ առաջացումներ – բացակայում է,
- ավազակոպիճ -VI կարգ:

Նախատեսվում է 1-ին խմբի 9 հորատանցքերի հորատում ՈՒԳԲ-1ԿՍ տիպի ինքնագնաց հաստոցով և հորատող հաստոցի 9 տեղակայում և տեղահանում:

Մանրամասն երկրաբանական փաստագրման ենթակա են բոլոր հորատանցքերը, և մերկացումները: Երկրաբանական փաստագրման աշխատանքները նախատեսվում է կատարել 1:50 մասշտաբով:

Հաշվի առնելով երևակման երկրաբանական կառուցվածքի առանձնահատկությունները՝ երկրաբանահետախուզական աշխատանքների կատարման լեռնատեխնիկական և երկրաբանական պայմանները, հետախուզման ստորին սահման է ընդունվել 1280մ հորիզոնը: Փորվածքների հեռավորությունը միմյանցից կազմում է 70-145մ: Նախատեսվում է մերկացումներից դաշտային պայմաններում երեք կետում որոշել բնամասում ԱԿԽ-ի ծավալային զանգվածը, ինչպես նաև հումքի փխրեցման գործակիցը:

Նախատեսվող երկրաբանահետախուզական աշխատանքների իրականացման արդյունքում օգտակար հանածոյի արդյունաբերական կարգով սպասվելիք պաշարները կկազմեն մոտ 650.0 հազ.մ³: Երևակման տարածքի երկրաբանական կառուցվածքի

ճշտման, քարտեզագրման նպատակով նախատեսվում է 4.04 հա մակերեսով տարածքում կատարել երկրաբանահանույթային աշխատանքներ: Երևական 1:1000 մասշտաբի երկրաբանական քարտեզի կազմման համար անհրաժեշտ երկրաբանական երթուղիների ընդհանուր երկարությունը կկազմի մոտ 2.0 կմ:

Օգտակար հանածոյի որակական հատկանիշները պարզաբանելու համար նախատեսվում է վերցնել նմուշներ հորատանցքի հորատահանուկից և մերկացումներից:

Մերկացումներից նախատեսվում է վերցնել 3 նմուշ բնամասում ԱԿԽ-ի ծավալային զանգվածը, ինչպես նաև հումքի փխրեցման գործակիցը որոշելու համար: Հորատահանուկից կնմուշարկվի 27 նմուշ /նմուշի երկարությունը 5մ միջակայքով/: Վերցված նմուշները կենթարկվեն ֆիզիկամեխանիկական (լրիվ ցիկլով) փորձարկումների, ինչպես նաև 3 նմուշ քիմիական անալիզների և 3 նմուշ միներալոգոպետրոգրաֆիական ուսումնասիրությունների համար մասնագիտացված լաբորատորիայում: Նախատեսվում են նաև ռադիոմետրիական ուսումնասիրություններ՝ օգտակար հանածոյի ռադիացիոն հիգիենիկ հատկությունների ուսումնասիրման նպատակով, որը կիրականացվի СРП-68-01 ռադիոմետրիական չափիչ սարքի միջոցով: Երկրաբանահետախուզական աշխատանքների ընթացքում նախատեսվում է կատարել երևական ապագա շահագործման ինժեներա-երկրաբանական և հիդրոերկրաբանական պայմանների ուսումնասիրություններ, որը կիրականացվի հորատանցքների անցման ընթացքում կատարվելիք դիտարկումներով: Անհրաժեշտության դեպքում վերոհիշյալ ուսումնասիրությունները կկատարվեն մասնագիտացված կազմակերպությունների հետ համագործակցելով: Այս ծրագրով մոտեցող ճանապարհների, հորատահարթակների շինարարական աշխատանքներ չի նախատեսվում, քանի որ երևական տարածքում հարթ ռելիեֆը և դաշտամիջան ճանապարհները բարվոք վիճակում են դաշտային աշխատանքները կազմակերպելու համար:

Երևական տարածքում հողաբուսական շերտը բացակայում է, քանի որ 1961- 62թթ.-ից սկսած այստեղ կատարվել են շինարարական ավազի երկրաբանահետախուզական աշխատանքներ, այնուհետև արդյունահանում: Երևական տարածքում առկա են մինչև 15մ խորությամբ բացահանքեր, մակաբացման ապարները:

Եղվարդի ավազակոպճային խառնուրդի երևական տեղամասը ներառված չէ բնության հատուկ պահպանվող տարածքի սահմաններում: Մոտակա պատմամշակութային հուշարձանը գտվում է հայցվող երևական տարածքից մոտ 2,96կմ հեռավորության վրա: Երկրաբանահետախուզական աշխատանքների մեթոդաբանությունը բացառում է պայթեցման աշխատանքների կիրառումը, տեխնածին ցնցումներ չեն առաջանալու:

Անմիջապես երևական տարածքում ՀՀ բույսերի և կենդանիների Կարմիր գրքերում գրանցած բույսեր և կենդանիներ ինչպես նաև դրանց աճելավայրեր կամ ապրելավայրեր չեն արձանագրվել:

Ջրային ռեսուրսների աղտոտում տեղի չի ունենա, քանի որ տեղամասի տարածքում մակերևութային և գրունտային ջրերը բացակայում են, իսկ լեռնային աշխատանքների տեխնոլոգիայով արտահոսքեր չեն նախատեսվում:

Նախատեսվում է շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցության բացառմանը, նվազեցմանն ու փոխհատուցմանն ուղղված բնապահպանական միջոցառումների ծրագիր, այդ թվում՝

- տարածքում աշխատող տեխնիկան լիցքավորել մոտակա լիցքավորման կայանում, բացառելով նավթամթերքների պահեստավորում տարածքում,

- օգտագործված յուղերի ու քսայուղերի հավաքում առանձին տարրաների մեջ՝ հետագա ուտիլիզացման կամ երկրորդական վերամշակման համար,

- կենցաղային աղբը կհավաքվի հատուկ անթափանց տոպրակների մեջ և կտեղափոխվի աղբավայրը (նախապես համաձայնեցնելով քաղաքապետարանի հետ),

- արտաթորվող թունավոր նյութերի չեզոքացուցիչ սարքերի տեղադրում,

- փոշենստեցման նպատակով փոշեառաջացման օջախի մուտքային ավտոճանապարհի ջրում տարվա չոր և շոգ եղանակներին: Ջուրը նախատեսվում է բերել համապատասխան ջրօգտագործման պայմանագրերի համաձայն՝ Եղվարդ քաղաքի ջրամատակարարման ցանցերից,

- կեղտաջրերի հավաքում սեպտիկ հորում, որը դատարկում է հատուկ ծառայության ուժերով,

- բուսական աշխարհի և ՀՀ բույսերի կարմիր գրքում գրանցված տեսակների պահպանությանն ուղղված միջոցառումներ,

- բնական մերկացումներից նմուշառման և բնամասում հումքի ծավալային զանգվածի ուսումնասիրության արդյունքում խախտված լանդշաֆտի բարեկարգում, որի նպատակով շրջակա միջավայրի պահպանության դրամագլխին սահմանված կարգով կհատկացվի 80,0 հազ.դրամ: Բարեկարգման աշխատանքները կատարվելու են ձեռքով, առանց տեխնիկայի կիրառման, երկրաբանական ուսումնասիրության աշխատանքներին մասնակցող անձնակազմի կողմից:

Երկրաբանական ուսումնասիրության աշխատանքների ընթացքում «Եղվարդշին» ՍՊ ընկերությունը իրականացնելու է շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցության կանխարգելմանը և մեղմացմանն ուղղված հետևյալ մշտադիտարկումները.

-մթնոլորտային օդ կատարվող աղտոտող նյութերի արտանետումների որակական և քանակական պարամետրերի պարբերական չափումներ, շաբաթական մեկ անգամ հաճախականությամբ,

-Լեռնատրանսպորտային սարքավորումների աշխատանքային վիճակի՝ մասնավորապես չեզոքացուցիչ սարքավորումների սարքին վիճակի պարբերական մշտադիտարկումներ, տարին մեկ անգամ հաճախականությամբ,

- օգտագործված մեքենայական յուղերով ու քսայուղերով, աղտոտիչ նյութերով հայցվող տեղամասի հողերի հնարավոր աղտոտումից խուսափելու նպատակով հողերի աղտոտվածության մշտադիտարկումներ:

Պատճառաբանական մաս. Կոտայքի մարզի Եղվարդի քաղաքապետարանում օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, իրականացվել են հանրային քննարկումներ, որոնց ընթացքում տեղական ինքնակառավարման մարմինները և հասարակայնությունը հավանություն են տվել նախատեսվող գործունեությանը: Փորձաքննական գործընթացին մասնակցել են շրջակա միջավայրի նախարարության ստորաբաժանումները, առողջապահության, արտակարգ իրավիճակների, կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի, պաշտպանության նախարարությունները ինչպես նաև Կոտայքի մարզպետարանը: Ծրագրի իրականացման արդյունքում շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունները հիմնականում պայմանավորված կլինեն

երկրաբանական ուսումնասիրության աշխատանքների իրականացմամբ, որոնք կկրեն ժամանակավոր բնույթ և ազդեցությունները կլինեն թույլատրելի նորմայի սահմաններում:

Փորձաքննական պահանջներ

- Երկրաբանահետախուզական աշխատանքների իրականացման ընթացքում անհրաժեշտ է պարբերաբար իրականացնել շրջակա միջավայրի բաղադրիչների մոնիթորինգ և արդյունքները ՀՀ կառավարության 2018թ. փետրվարի 22-ի N191-Ն որոշմամբ սահմանված ժամկետներում և ձևաչափով ներկայացնել շրջակա միջավայրի նախարարություն:

- Երկրաբանահետախուզական աշխատանքների իրականացման ընթացքում անհրաժեշտ է խստագույնս հետևել նախնական գնահատման հայտում ամրագրված բնապահպանական միջոցառումների իրականացմանը, իսկ դրանց չբավարարման դեպքում՝ նախատեսել լրացուցիչ միջոցառումներ՝ ապահովելով բնապահպանական նորմերը:

- Անհրաժեշտ է ապահովել հայտում ամրագրված ռեկուլտիվացիայի աշխատանքների իրականացումը:

- ՀՀ կառավարության 2002 թվականի ապրիլի 20-ի «Պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական հաշվառման, ուսումնասիրման, պահպանության, ամրակայման, նորոգման, վերականգնման և օգտագործման կարգը հաստատելու մասին» N438 որոշմամբ հաստատված կարգի 43-րդ կետի համաձայն, աշխատանքների կատարման ժամանակ պատմական, գիտական, գեղարվեստական և այլ մշակութային արժեք ունեցող հնագիտական և մյուս օբյեկտների հայտնաբերման պահից անհրաժեշտ է դադարեցնել աշխատանքները և դրա մասին անհապաղ տեղեկացնել լիազորված մարմնին՝ համապատասխան պահպանական միջոցառումներ իրականացնելու համար:

ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ ՄԱՍ

«Եղվարդշին» ՍՊԸ կողմից ներկայացված Կոտայքի մարզի Եղվարդի ավազակոպճային խառնուրդի երևակման տարածքում օգտակար հանածոների 2020-2021թ.թ. կատարվելիք երկրաբանական ուսումնասիրության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտի վերաբերյալ տրվում է դրական եզրակացություն՝ վերը նշված փորձաքննական պահանջների պարտադիր կատարման պայմանով:

Մասնագետ՝

Հ. Մեսրոպյան